

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne						Kod podmiotu	IP.1./OS-GiPG	
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo								
Profil kształcenia		Praktyczny								
Poziom studiów		Studia pierwszego stopnia								
Forma studiów		Stacjonarny								
Semestr studiów		V								
							Zajęcia z zakresu nauk podstawowych	Nie		
Tryb zaliczenia przedmiotu			Egzamin		Liczba punktów ECTS				Sposób ustalania oceny z przedmiotu	
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze		Zajęcia teoretyczne	1	Zajęcia praktyczne	1	Praktyka zawodowa		-
		Całkowita	Pracy studenta	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w ramach form zajęć				Waga w %	
Wykład		50	5	45	Egzamin –test wyboru i uzupełnień				60%	
Zajęcia praktyczne		90	10	80	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych				30%	
Samokształcenie		30	30	-	Referat pisemny				10%	
Razem:		170	45	125					Razem	100%
Wymagania wstępne		Znajomość zagadnień z podstaw pielęgniarstwa oraz korelacja z przedmiotami: Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, a także Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne.								
Kategoria efektów	Lp.	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)			Sposoby weryfikacji efektu kształcenia	Efekty kierunkowe	Uwagi			
Wiedza	1.	Wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w starszym wieku.			Sprawdzian pisemny	D.W1.				
	2.	Charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w starszym wieku w zależności od stanu zdrowia.			Sprawdzian pisemny	D.W2.				
	3.	Zna zasady oceny stanu chorego w starszym wieku.			Sprawdzian pisemny	D.W4.				
	4.	Zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie geriatrycznym.			Sprawdzian pisemny	D.W5.				
	5.	Zna zasady planowania opieki nad chorymi w starszym wieku w zależności od stanu zdrowia.			Sprawdzian pisemny	D.W6.				
	6.	Zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w starszym wieku w zależności od stanu zdrowia.			Sprawdzian pisemny	D.W7.				
	7.	Charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, u pacjentów w podeszłym wieku w zależności od stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania.			Sprawdzian pisemny	D.W8.				
	8.	Charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w podeszłym wieku w zależności od stanu zdrowia.			Sprawdzian pisemny	D.W9.				
	9.	Zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w podeszłym wieku w zależności od stanu zdrowia.			Sprawdzian pisemny	D.W10.				
	10.	Zna reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w podeszłym wieku w zależności od jego stanu zdrowia.			Sprawdzian pisemny	D.W11.				
	11.	Zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w podeszłym wieku w zależności od stanu zdrowia pacjenta;			Sprawdzian pisemny	D.W12.				
	12.	Charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie bio-psycho-społeczno-ekonomicznym.			Sprawdzian pisemny	D.W.13.				
	13.	Zna swoiste zasady organizacji opieki geriatrycznej.			Sprawdzian pisemny	D.W14.				
	14.	Różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzycy, chorób serca, miażdżycy, zespołów otępiennych, zespołu Parkinsona i depresji.			Sprawdzian pisemny	D.W15.				
	15.	Charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin.			Sprawdzian pisemny	D.W16.				
	16.	Zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną.			Sprawdzian pisemny	D.W17.				
	17.	Zna następstwa długotrwałego unieruchomienia.			Sprawdzian pisemny	D.W25.				
	18.	Zna procedurę postępowania z ciałem pacjenta zmarłego			Sprawdzian pisemny	D.W.51.				
	19.	Zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia			Sprawdzian pisemny	D.W.52.				

Umiejętności	1.	Gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U1.	
	2.	Rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w podeszłym wieku w zależności od stanu zdrowia;	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U2.	
	3.	Prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w podeszłym wieku, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U3.	
	4.	Motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U4.	
	5.	Prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U5.	
	6.	Organizuje izolację chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U6.	
	7.	Diagnostuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U8.	
	8.	Pobiera materiał do badań diagnostycznych.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U9.	
	9.	Ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych .	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U10.	
	10.	Doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U11.	
	11.	Przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U12.	
	12.	Dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U13.	
	13.	Prowadzi edukację w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U15.	
	14.	Rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowia.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U16.	
	15.	Prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo-perystaltycznej.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U19.	
	16.	Rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U20.	
	17.	Prowadzi rozmowę terapeutyczną.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U22.	
	18.	Prowadzi rehabilitację przyłóżkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U24.	
	19.	Prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, kartę rejestru zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samo opieki.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U28.	
	20.	Tworzy pacjentowi warunki do godnego umierania.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U30.	
	21.	Przewiduje skutki postępowania pacjenta z określonymi zaburzeniami psychicznymi.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U31.	
	21.	Dostosowuje interwencje pielęgniarskie do rodzaju problemów pielęgnacyjnych.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U32.	
22.	Przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.	Sprawdzian w warunkach	D.U33.		

			rzeczywistych		
	23.	Rozpoznaje wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U34.	
	24.	Przygotowuje zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.U35.	
Kompetencje społeczne	1.	Szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K1.	
	2.	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K2.	
	3.	Przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K3.	
	4.	Wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K4.	
	5.	Przestrzega praw pacjenta.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K5.	
	6.	Rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K6.	
	7.	Przestrzega tajemnicy zawodowej.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K7.	
	8.	Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K8.	
	9.	Jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K9.	
	10.	Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.	Sprawdzian w warunkach rzeczywistych	D.K10.	

Prowadzący

Forma zajęć	Prowadzący zajęcia (tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko)
Wykład	
Zajęcia praktyczne	Mgr Anna Komarow-Kuźmińska
Samokształcenie	Mgr Anna Komarow-Kuźmińska

Treści kształcenia

Wykład	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych	
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia W wyniku kształcenia student:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do geriatricy.	- ocenia zmiany związane z wiekiem oraz ich wpływ na odmienną symptomatologię i przebieg chorób w wieku starszym.	2
2.	Sytuacja zdrowotna ludzi w podeszłym wieku w Polsce.	- rozpoznaje aktualną sytuację zdrowotną ludzi starszych, ich problemy związane z sytuacją finansową i samotnością.	2
3.	Wybrane modele opieki geriatrycznej na świecie.	- przytacza różne modele opieki geriatrycznej stosowanej na świecie.	2
4.	Osobnicze i populacyjne starzenie się człowieka. (Proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym i socjoekonomicznym).	- ocenia zmiany somatyczne i psychiczne związane z procesem starzenia się, - omawia wpływ socjoekonomiczny i psychologiczny wynikający ze starzenia się.	3
5.	Zagrożenia związane z hospitalizacją ludzi w podeszłym wieku. Zadania pielęgniarki.	- omawia trudności związane z przystosowaniem się człowieka starego do nowego środowiska i zastosować opiekę.	2
6.	Opieka instytucjonalna nad ludźmi w podeszłym wieku. Rola pielęgniarki.	- określa funkcje instytucji sprawujących opiekę nad ludźmi w podeszłym wieku, - zna zasady zastosowania kompleksowej opieki pielęgniarskiej pacjenta.	2
7.	Pomoc pielęgniarki w przywracaniu sprawności fizycznej i psychicznej pacjentom po udarach mózgowych.	- omawia następstwa udarów mózgu, - zaplanuje kompleksową opiekę nad chorym, - zastosuje rehabilitację chorego i leczenie usprawniające.	2
8.	Choroby układu krążenia.	- rozróżnia zmiany chorobowe w układzie krążenia, - interpretuje objawy i skutki nadciśnienia, niewydolności krążenia, choroby niedokrwiennej serca.	3
9.	Choroby układu ruchu.	- rozpoznaje zmiany chorobowe w układzie ruchu, - określa przyczyny, objawy i powikłania złamań, osteoporozy, zapalenia stawów, reumatyzmu.	3
10.	Infekcyjne stany chorobowe w wieku podeszłym.	- ocenia wpływ infekcji na stan ogólny i odpornościowy chorego, - omawia powikłania wynikające z infekcji.	2
11.	Zaburzenia endokrynologiczne.	- rozpoznaje zmiany chorobowe w tarczycy ludzi starych.	2
12.	Starzeć się wolniej.	- dobiera metody wpływające na spowolnienie starzenia się (ruchliwy tryb życia, właściwe odżywianie się, czynna postawa psychiczna i utrzymanie kontaktów środowiskowych).	2
13.	Farmakoterapia w wieku podeszłym.	- zna zasady farmakoterapii geriatrycznej, - rozpoznaje niepożądane skutki działania leków, - ocenia ryzyko interakcji leków w starości.	2
14.	Opieka paliatywna pacjenta w podeszłym wieku. Rola pielęgniarki.	- stosuje u pacjenta kompleksową opiekę pielęgniarską, - komunikuje się z pacjentem.	1
15.	Specyficzne problemy geriatryczne (stan odżywiania, odleżyny, nie trzymanie zwieraczy). Postępowanie pielęgniarskie.	- zastosuje skale oceny ryzyko odleżyn, - omówi postępowanie przeciwoleżynowe, - objaśni zasady pielęgnowania pacjenta z odleżynami, - pielęgnuje pacjentów z nietrzymaniem zwieraczy.	2
16.	Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobą Alzheimera.	- definiuje objawy, fazy choroby Alzheimera, - stosuje odpowiednią pielęgnację i pomoc rodzinie.	2
17.	Ocena chorego w wieku podeszłym.	- oceni stan pacjenta oraz określić jego stan świadomości.	2
18.	Nietrzymanie moczu – problem ludzi w podeszłym wieku, rola pielęgniarki,	- określi problemy pacjentów z nietrzymaniem moczu, - dokona analizy zachowania pacjenta wynikające z zaburzenia ustrojowego natury psychicznej lub somatycznej, - stosuje postępowanie rehabilitacyjne.	2
19.	Zaburzenia psychiczne u osób starszych.	- wymieni przyczyny zaburzeń psychicznych u osób starszych, - scharakteryzuje objawy psychopatologiczne schorzeń psychicznych i opisać problemy opiekuńcze chorych z deficytami w sferze psychicznej, - planuje działania pielęgnacyjne u pacjentów w podeszłym wieku z zaburzeniami psychicznymi.	3
20.	Poradnictwo pielęgniarki w aspekcie żywienia chorych w podeszłym wieku.	- oceni znaczenie prawidłowego odżywiania jako ważnego elementu stylu życia osób starszych.	2

21.	Choroba Parkinsona. Pielęgnowanie osób w starszym wieku.	- klasyfikuje objawy choroby Parkinsona, - stosuje odpowiednią pielęgnację i pomoc rodzinie chorego, - zaplanuje działania opiekuńcze, rehabilitacyjne i edukacyjne.	2
Razem liczba godzin:			45

Zajęcia praktyczne		Metody dydaktyczne	Pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy	
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia W wyniku kształcenia student:		Liczba godzin
1.	Zmiany somatyczne i psychiczne związane ze procesem starzenia się. Postawa wobec uczuć i sposobu zachowania pielęgnowanej osoby.	- pielęgnuje chorych w podeszłym wieku, - pomaga ludziom starszym i mało sprawnym w zabiegach higienicznych, - dokonuje oceny stanu pacjenta i zaplanować nad nim opiekę, - dąży do odzyskania poprawy jakości życia podopiecznych, dzięki udzielaniu im pomocy i opieki.		8
2.	Obserwacja chorego w podeszłym wieku. Prowadzenie dokumentacji medycznej. Współpraca z lekarzem. Przepisywanie i podawanie leków zgodnie z rozporządzeniem ministra zdrowia i opieki społecznej z 20.10.2015 r. Rady dla pełniących dyżury nocne w domach opieki dla osób w podeszłym wieku.	- analizuje zaburzenia funkcji życiowych pacjentów i podejmuje odpowiednie kroki celu ich poprawy, - dokona pomiaru temperatury, tętna, oddechu i ciśnienia, - dokona oceny zabarwienia skóry i stanu świadomości pacjenta, - obcuje z osobami w podeszłym wieku i odpowiednio reagować na problemy chorych. - przygotowuje zapis form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.		8
3.	Dietetyka wieku starczego. Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe, niedobory witaminowe i mineralne. Zasady żywienia, rodzaje diet.	- stosuje odpowiednią dietę dla ludzi w podeszłym wieku, - pomaga podopiecznym w przyjmowaniu posiłków, - karmi pacjentów za pomocą sondy, - odżywia pozajelitowo.		8
4.	Zapobieganie wypadkom w czasie opieki nad ludźmi w podeszłym wieku. Unieruchomienie - następstwa i zagrożenie. Pielęgnacja i rehabilitacja chorych w podeszłym wieku.	- pielęgnuje pacjenta leżącego, - stwarza warunki zapewniające bezpieczeństwo ludzi niedołężnych (przed wypadkiem), - prowadzi rehabilitację usprawniającą, - zapobiega odleżynom.		8
5.	Opieka nad umierającym. Towarzyszenie śmierci.	- pielęgnuje osoby umierające, - stwarza warunki i atmosferę do godnego umierania.		8
6.	Pielęgnacja chorych z chorobą Alzheimera, Chorobą Parkinsona. Stany otępienne u osób w podeszłym wieku. Miażdżyca tętnic.	- stosuje pielęgnację i rehabilitację pacjenta z wykorzystaniem wiadomości na temat poznanych jednostek chorobowych.		8
7.	Pielęgnacja osób w podeszłym wieku po udarach mózgowych. Prawidłowe ułożenie chorego. Profilaktyka odleżyn. Aspekty pielęgnacyjne rehabilitacji.	- stosuje pielęgnację i rehabilitację pacjenta z wykorzystaniem wiadomości na temat poznanej jednostki chorobowej, - wykona toaletę przeciwodleżynową.		8
8.	Pielęgnowanie chorego w podeszłym wieku z: - zapaleniem żył - owrzodzeniem podudzia - zatorom tętniczym w obrębie kończyn dolnych.	- pielęgnuje pacjenta z wykorzystaniem wiadomości na temat poznanych jednostek chorobowych, - zastosuje odpowiednie ułożenia pacjenta w przypadku zapalenia żył, ułożyć kończynę na szynie Brauna, - stosuje odpowiednie opatrunki.		8
9.	Pielęgnacja chorych w podeszłym wieku w przypadku nietrzymania moczu lub stolca.	- wykonuje toaletę intymnych części ciała pacjenta, - zapobiega i leczy odparzenia, - wyuczy pacjenta metod kontroli pęcherza moczowego, - edukuje pacjenta i jego opiekunów w zakresie zakładania pieluchomajtek.		8
10.	Postępowanie pielęgnacyjne w cukrzycy. Powikłania cukrzycy.	- pielęgnuje pacjenta z wykorzystaniem wiadomości na temat poznanej jednostki chorobowej, - poda insulinę, - zastosuje odpowiednią dietę u pacjenta, - obserwuje pacjenta pod kątem niepokojących objawów, - oznacza poziom cukru we krwi za pomocą glikometru.		8
Razem liczba godzin:				80

Samokształcenie		Metody dydaktyczne	Praca pisemna w formie referatu, prezentacja multimedialna	
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia		

		W wyniku kształcenia student:
1.	Osteoporoza jako schorzenie wieku geriatrycznego.	- omówi jednostkę chorobową, - omówi czynniki predysponujące do porowatości kości i następstwa osteoporozy, - omówi postępowanie profilaktyczne.
2.	Schorzenia układu moczowo – płciowego u osób starszych.	- przedstawi przyczyn starzenia się układu moczowo – płciowego, - przedstawi przyczyny częstych zakażeń układu moczowego.
3.	Problemy zaparcie u osób starszych.	zapozna się z czynnikami mającymi wpływ na występowanie zaparcie u ludzi w podeszłym wieku, - omówi postępowanie terapeutyczne w zaparciach przewlekłych.
4.	Anemia jako zaburzenie hematologiczne w geriatricii.	- określi najczęstsze postacie anemii w wieku podeszłym, - zapozna się z typami anemii, - omówi metody postępowania leczniczego i pielęgnarskiego.
5.	Niedosłuch i głuchota u ludzi starszych.	- zapozna się z czynnikami mającymi wpływ na występowanie głuchoty, - zapozna się z problemami osób niedosłyszących i głuchych, - omówi metody przeciwdziałania głuchocie.
6.	Najczęstsze przyczyny zaburzeń widzenia i ślepoty u ludzi starszych.	- omówi jednostki chorobowe mające wpływ na zaburzenia widzenia i postępującą ślepotę, - omówi metody leczenia zaburzeń widzenia, - określi postępowanie pielęgnacyjne w opiece nad ludźmi niewidomymi.
7.	Znaczenie starzenia i chorób układu mięśniowo - szkieletowego w niepełnosprawności osób starszych.	- określi wpływ starzenia na układ kostny i problemy wynikające z zaburzeń ruchowych, - omówi przyczyny postępowania pielęgnacyjnego
8.	Zaburzenia snu w geriatricii.	- omówi wpływ procesu starzenia się na jakość snu, - określi postępowanie dotyczące poprawy snu.
9.	Profilaktyka powikłań cukrzycy.	- omówi wpływ diety i wysiłku fizycznego na postępowanie profilaktyczne, - przedstawi zagrożenia wynikające z bagatelizowania kontroli poziomu glikemii, - omówi metody zapobiegania powikłaniom cukrzycy.
10.	Wskazania do rehabilitacji ruchowej w geriatricii.	- omówi jednostki chorobowe, które są wskazaniem do usprawniania ciągłego, - zapozna się z rodzajami ćwiczeń, które jak najdłużej pozwolą utrzymać sprawność ruchową pacjenta.
		Razem liczba godzin: 30

Literatura podstawowa:

1.	Pielęgniarstwo geriatriczne Josefa Schiefele, Ilse Staudt, Margerete M. Dach; red. wyd. Pol. Krzysztof Galus - Wrocław: Wydaw. Medyczne Urban & Partner, 1998.
2.	Zarys medycyny geriatricznej. Bogna Żakowska – Wachelko. Wydawnictwo Lekarskie „PZWL”: Warszawa, 2000.
3.	Pielęgniarstwo w geriatricii. red. Monika. Biercewicz, Maria.T. Szewczyk, Roberta. Ślusarza; wyd. medyczne „Borgis”: Warszawa 2006.
4.	Geriatricia i pielęgniarstwo geriatriczne. red. Katarzyna Wiczorkowska- Tobis, Dorota Talarska, Grażyna Bączyk- Warszawa Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2008.
5.	Kompendium pielęgnowania pacjenta w starszym wieku. red. Kornelia Kędziora-Kornatowska, Marta Muszalik, Zbigniew Bartuzi. Lublin: Czelej 2007.

Literatura uzupełniająca:

1.	MSD Podręcznik geriatricii, Praca zbiorowa, Urban & Partner, Wrocław, 1999.
2.	Molekularne i kliniczne aspekty choroby Alzheimera. Dobryszycka Wanda, Leszek Jerzy - Wrocław: Volumes, 2001.
3.	Podstawy gerontologii i wybrane zagadnienia z geriatricii. Jabłoński L., Wysokińska-Miszczuk J.- Lublin: Wydaw. „Czelej”, 2000.

.....

Koordynator modułu (przedmiotu)
podpis

.....

Dyrektor Instytutu
pieczęć i podpis